

# Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.04.1966, sp. zn. 5 Cz 21/66, ECLI:CZ:NS:1966:5.CZ.21.1966.1

**Číslo:** 78/1966

**Právní věta:** K tomu, aby bylo možno zrušit právo užívat byt podle § 184 písm. d) o. z. je třeba zjistit nejen, že byt není vůbec užíván, nebo že je užíván jen občas, ale též okolnosti, pro které tomu tak je. Jestliže byly dány vážné důvody pro neužívání bytu, nebylo by možno zrušit právo užívat byt podle uvedeného ustanovení. Skutečnost, že organizace potřebuje místnosti bytu pro výcvik učňů, není důvodem pro zrušení práva užívat byt podle § 184 písm. a) o. z.

**Soud:** Nejvyšší soud ČSSR

**Datum rozhodnutí:** 30.04.1966

**Spisová značka:** 5 Cz 21/66

**Číslo rozhodnutí:** 78

**Číslo sešitu:** 6-7

**Typ rozhodnutí:** Rozhodnutí

**Hesla:** Byt, Hospodaření s byty

**Předpisy:** 99/1963 Sb. § 6

§ 120

§ 132

§ 142

§ 143 40/1964 Sb. § 184

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

Č. 78/1966 sb. rozh.

K tomu, aby bylo možno zrušit právo užívat byt podle § 184 písm. d) o. z. je třeba zjistit nejen, že byt není vůbec užíván, nebo že je užíván jen občas, ale též okolnosti, pro které tomu tak je. Jestliže byly dány vážné důvody pro neužívání bytu, nebylo by možno zrušit právo užívat byt podle uvedeného ustanovení. Skutečnost, že organizace potřebuje místnosti bytu pro výcvik učňů, není důvodem pro zrušení práva užívat byt podle § 184 písm. a) o. z.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. dubna 1966, [5 Cz 21/66](#).)

Žalobce jako operativní správce domu čp. 132 v Č., se domáhal zrušení práva žalovaných užívat byt v přízemí a prvním poschodí uvedeného domu, sestávající ze 2 pokojů, kuchyně a příslušenství; žalovaným byl uvedený byt přidělen již v roce 1953 právním předchůdcem žalobce n. p. K. jehož byl

prvým žalovaným zaměstnancem. Žaloba byla odůvodněna tím, že žalovaní se v uvedeném bytě již delší dobu nezdržují, bydlí přechodně u rodičů druhé žalované v P., kde též započali se stavbou vlastního rodinného domku, a že naopak žalobce potřebuje místnosti uvedeného bytu pro základní výcvik učňů.

Okresní soud v Kutné Hoře zrušil právo žalovaných užívat předmětný byt s tím, že jsou povinni jej vyklidit a vyklizený žalobci odevzdat dnem přidělení náhradního ubytování; současně byli žalovaní uznáni povinnými nahradit žalobci náklady řízení.

Rozhodnutí soudu bylo odůvodněno tím, že žalobce potřebuje nutně předmětné místnosti pro své účely, a že ani jeden ze žalovaných není zaměstnancem žalobce, že žalovaní bytu již více než jeden rok neužívají a jsou přechodně hlášeni k pobytu v P., kde také bydlí v bytě rodičů druhé žalované. Právně byl důvod zrušení práva užívat byt odůvodněn odkazem na ustanovení § 184 o. z.; výrok o náhradě nákladů řízení byl odůvodněn ustanovením § 142 odst. 1 o. s. ř.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem, že rozsudkem okresního soudu byl porušen zákon, a tento rozsudek zrušil.

Z odůvodnění:

Soud si především neujasněl, jaký důvod ke zrušení práva užívat byt přicházel v daném případě v úvahu. Důsledkem toho byl odkaz na ustanovení § 184 o. z., ačkoliv toto ustanovení obsahuje čtyři důvody zrušení práva užívat byt. Ze skutkových závěrů plyne, že soud měl zřejmě na mysli důvody uvedené pod písm. a) a d), třebaže ani pro jeden z uvedených důvodů nebyly zjednány potřebné skutkové podklady. Ustanovení § 184 písm. a) o. z. předpokládá, že jde o byt trvale určený pro pracovníka organizace, dosavadní uživatel přestal pro ni pracovat a organizace naléhavě potřebuje byt pro jiného svého pracovníka. Žalobce však netvrdil, že by bytu potřeboval naléhavě pro jiného svého pracovníka, nýbrž prokazoval, že místnosti uvedeného bytu potřebuje pro výcvik učňů. Uvedený důvod zrušení práva užívat byt nebyl tedy zřejmě splněn.

Pokud jde o ustanovení § 148 písm. d) o. z., je předpokladem zrušení práva užívat byt skutečnost, že uživatel jej neužívá bez vážných důvodů buď vůbec, nebo užívá ho jen občas. K tomu, aby byl tento důvod splněn, je ovšem třeba zjistit nejen neužívání bytu vůbec nebo jen občas, ale též okolnosti, pro které uživatel bytu plně neužívá. Jestliže by byly dány vážné důvody pro neužívání bytu (např. zdravotní důvody, závady v bytě, pracovní přemístění uživatele bez přidělení náhradního bytu apod.), nebylo by možno zrušit právo užívat byt podle uvedeného ustanovení. V tomto směru bude muset soud ještě řízení doplnit dokazováním o skutečnostech, které by blíže objasnily, jaké důvody vedly žalované k tomu, že předmětný byt po určitou dobu neužívali.

Soud bude muset též uvážit - v případě, že bude shledán některý z důvodů zrušení práva užívat byt soudem - správnou formulaci výroku z hlediska podmínky přidělení náhrady za byt, k němuž právo užívání bude případně zrušeno. Zákon č. 41/1964 Sb. o hospodaření s byty upravuje případy, kdy je nutno přidělit náhradní byt, kdy náhradní ubytování a kdy postačí případně jen přístřeší (viz § 48 a násl. cit. zák.). V některých případech - např. u zrušení práva užívat byt podle § 184 písm. a) o. z. - lze přidělit jen náhradní byt (§ 50 cit. zák.); z jiných důvodů bude možno přidělit jak náhradní byt, tak náhradní ubytování (např. též při zrušení práva užívat byt z důvodů § 184 písm. d) o. z.).

Bude proto vhodné, aby výrok rozsudku byl upraven tak, aby orgány národního výboru při případném přidělování náhrady nebyly omezovány výrokem soudu a mohly náhradu přidělit podle zákona o hospodaření s byty.

V rozhodnutí, které je stížností pro porušení zákona napadeno, uložil soud žalovaným povinnost k

náhradě nákladů řízení. Lze mu však vytknout, že dostatečně neuvážil důvody, které mají být podkladem pro výrok o nákladech řízení z hlediska stanoviska účastníka k předmětu řízení.

Okresní soud se tak dopustil pochybení v řízení i v rozhodnutí, čímž porušil zákon v ustanoveních § 6, § 120, § 132, § 142 odst. 1 a § 143 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 184 písm. a), písm. d) o. z.